COMMISSIE BESTUUR, ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING

Delft, 3 november 2015

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering, tevens **conceptverslag** van de vergadering op 3 november 2015 over de aan haar voorgelegde voorstellen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering van 19 november 2015.

Aanwezig:

dhr. mr. M.A.P. van Haersma Buma	dijkgraaf, voorzitter
dhr. drs. M. Smits	hoogheemraad
mevr. drs. H.K.B. Fobler	secretaris
dhr. ir. L.P.I.M. Hombergen	PvdA
dhr. N. Boedhoe	PvdA
mevr. drs. A.C.J. Jans	AWP Delfland
dhr. ir. F.L.J. van Kasteren	AWP Delfland
dhr. mr. P. van den Berg	Bedrijfsgebouwd
mevr. N.J. Dijkshoorn - van Dijk	Ongebouwd
mevr. M.D.M. Ammerlaan-Romeyn	Ongebouwd
dhr. drs. L.W. Nanninga	Water Natuurlijk (tot 12.30 uur)
mevr. K. Bebelaar	Water Natuurlijk
dhr. ir. J.B. Simon	Partij voor de Dieren
dhr. mr. S.F. Fekkes	50PLUS
dhr. J.G.M. Schouffoer	Natuurterreinen
dhr. C. Kuijvenhoven	CDA
mevr. mr. Th. Eekhout	VVD
dhr. Y. Lont	ChristenUnie-SGP (tot 12.00 uur)
dhr. drs. W.H. de Zoete	ChristenUnie-SGP

Afwezig:

mevr. drs. M.J. Hilders	VVD

Voorts is aanwezig:
dhr. M. Brandt

1. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 9.00 uur en heet de aanwezigen welkom. Er is voor een ruime tafelopstelling gekozen omdat er de vorige keer al stoelen bijgeschoven moesten worden en er vandaag grote belangstelling wordt verwacht voor het onderwerp kwijtschelding.

Voordat de bespreekstukken aan de orde komen, is het woord eerst aan negen insprekers. Zij krijgen ieder maximaal vijf minuten de tijd, waarna de commissieleden de gelegenheid krijgen om de insprekers vragen te stellen.

De heer Hombergen vraagt of het een goed idee is om na de insprekers meteen met het stuk over de kwijtschelding te beginnen, zodat bezoekers de commissiereacties kunnen horen. De voorzitter stelt dat het waterbeheersplan formeel eerst moet worden afgehandeld, maar dat

de kwijtscheldingskwestie daarna kan worden behandeld. De volgorde wordt daardoor 04.B.01, 04.B.05, 04.B.02, 04.B.03, 04.B.04 , 04.B.06 en verder.

De heer Hombergen brengt in herinnering dat er nog een oplegnotitie zou komen bij de oratie van professor Nehmelman. Mevrouw Eekhout leest in de notulen van een voorgaande vergadering juist de afspraak dat de notitie naar de werkgroep Monisme zou gaan. De voorzitter neemt het onderwerp mee naar de agendacommissie.

De heer Nanninga wenst agendapunt H.34 te bespreken en kondigt aan dat mevrouw Bebelaar bij een aantal agendapunten het woord zal voeren namens Water Natuurlijk. Agendapunt H.34 wordt na agendapunt B.37 op de agenda geplaatst.

Mevrouw Eekhout verontschuldigt mevrouw Hilders, die door de griep is geveld.

De heer Kuijvenhoven heeft ook een opmerking bij agendapunt H.34.

De heer Van den Berg wil iets zeggen over agendapunt B.17, evenals de heren Schouffoer, Nanninga en Hombergen.

Mevrouw Eekhout wil iets zeggen over de agendapunten B.16 en B.17 en H.34.

Met deze wijzigingen en opmerkingen wordt de agenda vastgesteld.

2. Vaststellen notulen van de vergaderingen van 8 september 2015

De notulen

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Lijst van toezeggingen

De heer Fekkes had gevraagd naar de verhoging van de WA-verzekering. De voorzitter zegt hierop een antwoord toe.

3. Mededelingen

De heer Nanninga heeft een motie in voorbereiding ten behoeve van modernisering van de methodiek zuiveringsheffing. Hij las in de terugkoppeling van de Unie Commissies een stuk over het buitenland en vraagt wanneer dit onderwerp wordt geagendeerd. De voorzitter zegt een informatieve brief toe over het buitenlandbeleid.

a. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

Er wordt niets teruggekoppeld vanuit de gemeenschappelijke regelingen.

b. Terugkoppeling uit Unie Commissies

Hoogheemraad Smits vertelt dat de verkiezingscampagne is geëvalueerd. Hij heeft persoonlijk gepleit voor een permanente campagne in het kader van de awarenessdiscussie en deze is gehonoreerd. Verder is de unie geïnformeerd over de versobering van het kwijtscheldingsbeleid bij Delfland en de discussie over de afgevaardigden. Hij heeft de unie verzocht een actieve rol te gaan spelen in de laatstgenoemde discussie.

De heer Hombergen vraagt hoe de VV over het verloop van de discussie over de geborgde zetels wordt geïnformeerd. De heer Smits antwoordt dat dit verloop zal blijken uit de nota’s die daarover richting de VV zullen komen. Voorts wordt de VV actief over dit onderwerp geïnformeerd via de agenda.

De heer Schouffoer vraagt om een collegecommentaar op de brief van de unie. De voorzitter stelt dat dit geen haalbaar verzoek is voor de VV-vergadering van 19 november. De brief komt gewoon via de standaardaanpak binnen.

De heer Hombergen brengt in herinnering dat er vacatures zouden komen voor de Unie van Waterschappen. Hij vraagt hoe het staat met de invulling hiervan en of Delfland geen aspiraties heeft in dezen. De voorzitter vertelt dat er voor 2015 twee acute vacatures waren en voor 2016 nog eens twee. Deze vier vacatures worden samengevoegd en er worden dit jaar nog vier nieuwe mensen gezocht. De individuele waterschappen kunnen mensen aandragen. Ook Delfland overweegt kandidaten, maar het is te vroeg om hier in het openbaar mededelingen over te doen.

Hoogheemraad Smits deelt voorts mede dat er in het stuk over de omvang van de renteomslag in de nota Reservevoorzieningen per abuis een 1 staat vermeld waar eigenlijk een 2 had moeten staan.

De voorzitter doet een mededeling over de organisatie van de inhoudelijke portefeuillehouders en de afstemming van communicatie rondom incidenten. Er zijn afspraken gemaakt voor een programma voor het nieuwe jaar, dat door het college wordt vastgesteld en ter informatie naar de VV komt. Kleinere incidenten zullen middels een kwartaalrapportage aan de commissie bekend worden gemaakt. Enkel over grote, bestuurlijk gevoelig liggende incidenten zal direct en specifiek worden gecommuniceerd. Over de gekozen communicatielijn wordt een notitie toegezegd.

De heer Nanninga mist een terugkoppeling over de salarissen die bij de Waterschapsbank zijn vastgesteld. Daarover is een motie aangenomen, met een soort compromis als gevolg die nog steeds aan de hoge kant is. Welke rol speelt Delfland in de afwikkeling van dit onderwerp? Hoogheemraad Smits antwoordt dat er recent overleg heeft plaatsgevonden, waarin de resultaten van de onderzoekscommissie zijn besproken. De minister van Financiën heeft hier ook in geparticipeerd. Het punt is dat de Waterschapsbank ook opereert in de commerciële sector, maar dat de salarissen er veel lager zijn dan in de commerciële sector gangbaar is. Niettemin liggen ze boven de balkenendenorm. Er wordt nog een aandeelhoudersvergadering belegd over verlaging van de salarissen. Spreker zal de VV nader over dit onderwerp informeren middels een brief.

- **Inspraakronde**

Mevrouw Van Tatenhoven (wethouder Lansingerland) verzoekt de VV om niet met het voorstel tot schrapping van de kwijtschelding in te stemmen. Ze heeft in het voortraject aanvankelijk van de hoogheemraad begrepen dat het alleen om de zuiveringsheffing zou gaan die niet langer zou worden kwijtgescholden. Daar kon ze nog enigszins mee leven, omdat dit een kwestie zou zijn van 'de vervuiler betaalt'. Nu blijkt de wijziging echter ook het watergebruik te betreffen en ze betwijfelt of hier de vergelijking opgaat met de vervuiler betaalt. Bijstandsgerechtigden kunnen bij de gemeente geen aanspraak maken op bijzondere bijstand voor de betaling van de zuiveringsheffing. Bijstandsgezinnen met twee kinderen komen gemiddeld maandelijks 50 euro te kort, terwijl ze iedere maand eigenlijk 4 euro zouden moeten kunnen sparen voor onvoorziene uitgaven. Waarvan moeten ze dan de waterschapsbelasting betalen? Spreekster begrijpt dat er wordt gezocht naar bezuinigingsmogelijkheden. Ze weet dat er nu ook in andere waterschappen geluiden opgaan om 'de solidariteit te herverdelen' in navolging van Delfland en ze vindt dit zeer zorgelijk. Ze vraagt de VV af te zien van het voornemen om de kwijtschelding te schrappen, omdat er geen gat mee gedicht wordt en het enkel leed veroorzaakt. Bovendien brengt het in de gemeente Lansingerland een oude scheidslijn terug, doordat er nu een wezenlijke ongelijkheid ontstaat tussen burgers die bijvoorbeeld in Berkel en Rodenrijs wonen en die geen kwijtschelding meer krijgen en burgers van Bleiswijk/Bergschenhoek, waar nog wel kwijtschelding bestaat.

De heer Stam (wethouder Schiedam) vindt afschaffing van de kwijtschelding een slecht idee, omdat het de mensen treft die nu al nauwelijks kunnen rondkomen. Het betekent een ramp voor mensen die nu al aanspraak maken op gemeentelijk armoedebeleid, de voedselbank bezoeken en wier kinderen alleen dankzij speciale fondsen aan sport en cultuur kunnen doen.

De incassokosten zullen hand over hand toenemen en het aantal inwoners in de schuldhulpverlening zal stijgen. Er zijn ook gevolgen van de RBG, die de kosten voor incasso zal moeten dragen. Wethouders uit de regio hebben al eerder eensgezind laten weten dat ze afschaffing van de kwijtschelding een heel slecht idee vinden. Daarnaast heeft het waterschap de suggestie laten liggen om het onderscheid tussen gebouwd en ongebouwd te verrechtvaardigen door kassen ook als bebouwing te gaan beschouwen. Het idee dat tarieven als gevolg van deze afschaffing kunnen dalen, is een denkfout. Spreker ziet liever dat de tarieven met 1,5% stijgen dan dit. Hij roept het waterschap ertoe op de kwestie ten minste een jaar uit te stellen en er nog eens goed over na te denken.

De voorzitter stelt vast dat de heren Van der Houwen (wethouder Maasluis) en Oosterom (wethouder Vlaardingen) niet zijn verschenen.

De heer Van der Horst is voorzitter van de Vereniging voor Studie- en Studentenbelangen te Delft (VSSD), maar spreekt mede in namens onder meer bewonersorganisatie WijWonen, diverse Delftse studie- en studentenverenigingen en landelijke studentenvakbonden. Hij verklaart te spreken namens elke student van Nederland als hij stelt dat het proces dat het college heeft doorlopen om deze verordening op te stellen, haastwerk lijkt te zijn geweest. Om te beginnen zijn niet alle bezwaarbrieven verspreid en wordt het woord 'student' zelfs nergens in het coalitieakkoord genoemd. Heeft het college bij het beleid wel rekening gehouden met de student? Spreker meent dat men geen belastingbeleid kan vormen zonder stil te staan bij degenen die het moeten betalen. De financiële positie van studenten is wel degelijk een waterschapsaangelegenheid. De student kan de heffing alleen betalen door zijn schuld te verhogen. Dit kan toch niet de bedoeling zijn geweest? Het is opmerkelijk dat de reactie van het college niet is ingegaan op het argument dat studenten vaak geen reserves hebben en dus extra schuld opbouwen. Het bedrag van de aanslag is aanzienlijk. De watersysteemheffing van Delfland is de hoogste van Nederland. Bovendien wonen studenten klein en dragen per woonoppervlak onevenredig veel bij. Omdat de wijziging zo abrupt wordt doorgevoerd en zo haastig tot stand is gekomen, heeft de student ook geen tijd om erop te anticiperen.

Mevrouw Van der Most (platform Delen Achter de Duinen) biedt terplekke nog eens 91 nog niet eerder genoemde zienswijzen aan die te laat zijn binnengekomen. Ze overhandigt deze aan de griffier. Ze stelt dat de problemen van het waterschap over de heg worden gegooid. De kwijtscheldingsmogelijkheden van lagere overheden zijn een belangrijk middel in het schuldenbeleid en de armoedebestrijding. Ze wijst de VV erop dat zij ook gekozen is om de meest kwetsbare ingezetenen te beschermen. De basistekst sociale zekerheid toont aan dat de verordening een heel slecht idee is. Gelukkig houdt Delfland naar eigen zeggen rekening met de meest schrijnende gevallen, maar kennelijk verschilt men van mening over wat 'schrijnend' is. Volgens spreekster is ook een gezin dat net 96 euro per maand overhoudt voor kleiding en zakgeld voor de kinderen schrijnend, want deze aanslag betekent dat er voor deze wezenlijke dingen geen ruimte meer is. Veel van dergelijke gezinnen die nu nipt rondkomen, hebben geen rekening gehouden met de aanslag van het waterschap. Als ze hem ontvangen gaan ze waarschijnlijk netjes in termijnen betalen, tot onverwachts de wasmachine kapot gaat en ze de maandelijkse termijn ook niet meer kunnen betalen. Voor ze het weten hebben ze een betalingsachterstand en krijgen ze aanmaning over aanmaning, hebben de ouders alleen nog maar ruzie over geld en is de gehele gezinssituatie problematisch geworden. Dit kan toch niet de bedoeling zijn?

De heer Melchior (bewoner Den Haag) schetst hoe hij zelf na jarenlange alcohol- en drugsverslaving net aan het opkrabbelen is. Hij moet rondkomen van 900 euro per maand, terwijl hij nu al kosten heeft van 1000 euro per maand, onder andere bestaand uit te betalen rijksbelastingaanslagen. Nu komt daar deze aanslag bij. Spreker zou graag een opleiding gaan volgen, maar heeft er geen geld voor. Deze korting maakt zijn leven nog uitzichtlozer.

De heer Schultz (bewoner Den Haag) is universitair opgeleid en is handig op vele gebieden. Enkele jaren geleden kwam hij door de crisis zonder werk te zitten. De afgelopen periode heeft hij deelgenomen aan een re-integratieproject voor 55+'ers, die met behoud van uitkering een bedrijfje op konden zetten. Daarnaast verdient hij iets bij als taxichauffeur. Als zzp'er heeft hij geen buffer en moet hij nog een schuldenlast wegwerken. Onvoorziene

uitgaven kunnen hem erg in de problemen brengen. Het afschaffen van de kwijtschelding door Delfland valt voor hem heel ongelukkig uit, want het water staat hem nu al aan de lippen. Hij leest in de stukken 'dat de kosten voor zuivering door iedereen betaald moeten worden en dat kwijtschelding niet meer zou passen in het huidige tijdsgewricht'. Spreker vindt afschaffing van de regeling echter geen verstandige keuze. Water behoort tot onze primaire levensbehoeften. Je kunt niet simpelweg afzien van het gebruik ervan, zoals je wel de verwarming wat lager zou kunnen zetten. Ook in het huidige tijdsgewricht zou het beschermen van de kwetsbaren moeten passen.

Mevrouw Sadoe (inwoner Den Haag) is een alleenstaande moeder met twee kinderen. Ze houdt na aftrek van haar vaste lasten 120 euro per maand over voor kleding en de kosten voor de peuterspeelzaal en school. Ze wil graag dat haar kinderen met anderen mee kunnen doen door zwemles, een schoolreisje of een fiets. Als ze niet langer in aanmerking komt voor kwijtschelding zou ze niet weten hoe ze deze zaken nog zou moeten bekostigen, laat staan dat ze de vervangingskosten voor kapotte spullen nog zou kunnen opbrengen. Ze raakt volledig in de stress als ze eraan denkt dat ze deze heffing zou moeten gaan betalen.

Vragen commissie

De heer Hombergen prijst in het bijzonder de laatste drie insprekers voor hun moed om hier te komen inspreken. Hij vraagt aan mevrouw Van der Most hoeveel zienswijzen er in totaal bij haar zijn binnengekomen, inclusief de 91 die ze zojuist noemde. Mevrouw Van der Most antwoordt dat ze op 20 oktober een pakket van ongeveer 160 a 200 brieven heeft ingeleverd. Daarna is ze nog een keer naar het waterschap gefietst met een heel pakket. Ze gelooft dat het in totaal om een kleine 300 brieven gaat. De heer Hombergen vraagt het college om kopieën van de meest recente brieven. De voorzitter zegt toe hier werk van te maken.

De heer Hombergen vraagt aan de heer Van der Horst wat hij bedoelt met dat het zo snel is gegaan en op welke manier de aanslag bij individuele studenten terecht komt. De heer Van der Horst antwoordt dat er tijd overheen gaat voordat studenten doorhebben waar ze aan toe zijn. Ze anticiperen hier niet op. Een dergelijke rekening komt meestal binnen bij de hoofdbewoner van een studentenhuis. Meestal is dat degene die er het langst woont. Die moet zorgen dat hij van iedereen geld krijgt. Er zijn ook huizen waar maar twee mensen wonen, maar die voor drie vervuilingseenheden moeten betalen. Daar komt nog bij dat studentenhuizen vaak heel klein zijn en dat de kamers voor studenten gemiddeld slechts ongeveer 12 m^2 beslaan.

De heer Schouffoer vraagt aan de heer Van der Horst wat de consequenties zijn van het bijlenen. De heer Van der Horst antwoordt dat de studieschuld dan nog hoger wordt en dat drukt gewoon erg op het vertrouwen in de toekomst, daar lang niet alle afgestudeerden tegenwoordig een baan vinden.

De heer Nanninga vraagt aan de heer Van der Horst of het bedrag van 285 euro juist is voor een alleenstaande. De heer Van der Horst: een studentenhuis betaalt dit bedrag, dit is niet aan de enkele eenheid gekoppeld.

De heer Van den Berg vraagt aan de heer Van der Horst en mevrouw Van der Most of zij ook hebben geprotesteerd toen de gemeente Rotterdam versobering van de kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing aankondigde en wat de ervaringen zijn met deze versobering nu deze is ingegaan. De heer Van der Horst antwoordt dat de VSSD daar destijds niet bij betrokken is geweest en er ook geen ervaringen mee heeft. Ook mevrouw Van der Most heeft zich niet met de Rotterdamse kwijtschelding beziggehouden, daar Delen Achter de Duinen in de eerste plaats een Haags platform is. Pas in het kader van Delflands voornemen is er naar regionale connecties gezocht.

De heer Nanninga vraagt aan de heer Stam hoe groot hij de post oninbaar voor zijn gemeente schat. De heer Stam vermoedt dat minimagezinnen dit bedrag niet kunnen missen. Het gaat daarbij om ongeveer 8000 gezinnen, waarbij in ongeveer 100% van de gevallen een probleem zal ontstaan. De incassokosten zullen ontzettend oplopen, evenals de post dubieuze debiteuren. In Schiedam zitten ongeveer 2600 mensen in de bijstand, maar er zijn ook heel

veel mensen die met een klein baantje net het minimumloon verdienen. Voor hen is het probleem net zo groot.

De heer Hombergen hoort met bezorgdheid aan dat het verhaal de verhoudingen tussen waterschap en gemeenten onder druk zet en vindt dit een belangrijk punt. Hij vraagt de heer Stam welke partijen er bij hem in de stad zitting hebben in het college. Ook is hij benieuwd wat betrokkene wil doen om bij te dragen aan een betere lastenverdeling. De heer Stam antwoordt dat zijn college bestaat uit D66, VVD, PvdA, CDA en SP. Natuurlijk is hij bereid om mee te denken. Voor hem staan de inwoners echter voorop. De heer Hombergen vraagt op welke manier de incassokosten ten nadele zouden zijn van Schiedam. De heer Stam antwoordt dat men gezamenlijk in de RBG zit en daardoor gezamenlijk bijdraagt aan de incassokosten via de jaarrekening. Voor zover hij weet is het overleg over deze kosten in de RBG nog niet begonnen.

De heer Schouffoer vraagt aan de heer Stam wat hij wil gaan doen in het geval dat er besloten wordt tot uitstel van minimaal een jaar, of hij dan zal meedenken over hoe de gemeente omgaat met toenemende kosten als gevolg van het beleid, bijvoorbeeld door het eigen armoedebeleid aan te passen. De heer Stam antwoordt dat er uiteindelijk wel een soort substitutie zal plaatsvinden voor de kosten als bijvoorbeeld wasmachines kapot gaan, maar dat de bijzondere bijstand er niet voor bedoeld is de gevolgen van de zuiveringsheffing te compenseren. Het uitstel is wat hem betreft vooral bedoeld zodat Delfland de effecten zelf nog eens goed overdenkt. Als gemeente heeft hij genoeg van andere overheden die ondoordachte beslissingen nemen, waar de gemeente voor moet opdraaien.

De heer Simon vraagt aan de heer Stam of verslechtering van de onderlinge verhouding door deze kwestie tot gevolg kan hebben dat Schiedam niet meer zou meewerken met bepaalde ruimtelijke plannen van het waterschap. Misschien kan er juist in ruimtelijke zin een onderlinge herverdeling van de kosten plaatsvinden. De heer Stam denkt niet dat het zoveel vaart zal lopen, maar erkent dat ook dit een complex onderwerp is.

De heer Fekkes verbaast zich erover dat er wel over het Nibudrapport wordt gesproken, maar niet over het ANBO-rapport. Hij constateert dat de meeste collegepartijen in Schiedam ook regeringsverantwoordelijkheid hebben en vraagt aan de heer Stam of die niet wat invloed kunnen uitoefenen op het landelijke armoedebeleid en de inkomenskant. De heer Stam antwoordt dat zijn eigen partij met lede ogen aanziet dat de kosten stijgen en de inkomens afnemen. De invloed van een wethouder van een kleine gemeente als de zijne op het landsbeleid lijkt hem echter beperkt.

De heer Hombergen merkt op dat hij het jammer vindt dat dit soort vergaderingen uitgerekend plaatsvinden op momenten dat ook de collegevergaderingen van gemeenten bezig zijn. De voorzitter stelt dat dit onvermijdelijk is en bovendien niet met het onderwerp te maken heeft. Hij gaat door met het volgende agendapunt.

4. B. Bespreekstukken

01. Waterbeheerplan 2016-2021

De heer Lont vraagt of het mogelijk is om onderwerp 2 onder de gemeente Westland in de toekomst verder uit te diepen en een slag te slaan ten behoeve van waterrecreatie. Bij onderwerp 5 vraagt hij wat de opname van de doelstelling op gebied van weidevogels en landschapsbeheer belet. Ten laatste vraagt hij wanneer de grondwatervisie wordt ontwikkeld.

De heer Kuivenhoven kan zich vinden in het voorstel.

Mevrouw Eekhout complimenteert het college, de ambtelijke staf en de VV met het resultaat. Ze vraagt om een aantal ambtelijke wijzigingen in het schema op pagina 19. Ook de volgorde van de aangepaste doelen onder 4.1 en 5.7 kloppen niet. Nu komt er een onjuiste bedoeling uit naar voren.

De heer Fekkes vraagt bij pagina 10 of het niet overbodig is om naast het waterbeheersplan ook de nota van beantwoording vast te stellen.

De heer Simon vindt het plan op de goede weg. Hij vraagt aandacht voor de scheiding van glas- en graswater en hij vraagt zich af waarom de zienswijze van het Zuid-Hollands Landschap niet is meegenomen.

Mevrouw Dijkshoorn vindt dat het waterbeheerplan goed insteekt op waterbewustzijn. Ze vraagt aandacht voor de tekst over de scheiding van tuinbouwwater van het oppervlaktewater op pagina 10. Op pagina 7 zouden ook de agrarische gebieden specifiek moeten worden genoemd, of juist Delfland als geheel worden genoemd. Ook in agrarisch gebied vraagt ze aandacht voor bodemdaling.

De heer Nanninga reageert op de zienswijze van de heer Lobée. De VBC Delfland is al lang bezig met het terugdringen van het loodgebruik en spreker twijfelt aan de cijfers van de heer Lobée. Hij extrapoleert de gegevens van een zeer druk sportviswedstrijdgebied, terwijl dit gebied niet representatief is voor de rest van Nederland. Er moet wel worden gestreefd naar zo min mogelijk loodverlies.

Mevrouw Jans vraagt aandacht voor bodemdaling.

De heer Van den Berg vraagt naar aanleiding van de zienswijze van LTO hoeveel schademeldingen Delfland krijgt en of er geschillen bestaan over de honorering daarvan. Het antwoord op deze vraag mag schriftelijk.

De heer Schouffoer sluit zich aan bij de zienswijze van de natuurterreinen. De doelen zouden eigenlijk 2015 gehaald moeten worden, Delfland kiest voor 2027 maar hij zouden liever zien dat ze vandaag al worden gehaald in plaats van twee termijnen van verlenging. Wat gaat het college doen om de voortgang te monitoren? De eigenaren van natuurterreinen maken zich ernstige zorgen over de weidevogelstand en daarvoor is waterbeheer cruciaal. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat de waterstand op natuurterreinen hoog genoeg blijft?

Beantwoording

De voorzitter antwoordt op de heer Lont dat ten aanzien van het baggeren de lijn der noodzaak wordt gevolgd. Daar waar gemeentes komen met plannen om de krachten te bundelen heeft Delfland daar oren naar, maar dan moeten gemeenten ook financieel over de brug komen. De nota van Beantwoording moet worden vastgesteld omdat dit valt onder de procedure van de AWB. Eerst moet de VV instemmen met de beantwoording en wijzigingen die daaruit voortkomen en daarna het WBP 5 zelf. Voor de weidevogels valt geen aparte doelstelling te formulieren; meestal komt men hier in samenspraak wel uit en worden in het kader van peilbesluiten alle belangen meegewogen, ook die van weidevogels. Dit onderwerp is overigens meer iets voor de commissie Waterkwaliteit. Collega Middendorp komt waarschijnlijk in de loop van 2016 met een notitie over de grondwaterstand en de bodemdaling. De opmerkingen van mevrouw Eekhout worden ambtelijk doorgegeven. Er wordt niet toegezegd dat er altijd 100% scheiding plaatsvindt van glas- en graswater. De wettelijke lijn die is uitgezet is dat glastuinbouw mag niet lozen op oppervlaktewater. Over de handhaving daarop is nog discussie gaande. Antwoord op de tweede vraag van mevrouw Dijkshoorn volgt schriftelijk. Hetzelfde geldt over de vraag van de heer Van den Berg over de LTO en schadeafhandeling. In het kader van de Kaderstelling ligt er een plan voor de ecologische aanpak. De ambities worden niet te hoog ingezet. Over dit onderwerp wordt uitgebreider gediscussieerd in de commissie Waterkwaliteit.

Tweede termijn

Mevrouw Dijkshoorn vraagt wat er gebeurt met de indieners van de zienswijzen: krijgen zij nog een schriftelijk antwoord en zo ja, wanneer? De voorzitter antwoordt dat sommige reactie nog in de tekst zullen worden verwerkt. Ook overige indieners zullen een reactie krijgen met informatie over wat er met hun opmerkingen gebeurt. Dit gebeurt nadat de VV de stukken heeft vastgesteld.

Het voorstel wordt als hamerstuk doorgeleid naar de VV, mits de schriftelijke verwerking goed is.

05. Ontwerp Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2016

De heer Hombergen heeft zorgen over het voornemen tot afschaffing van een deel van de kwijtschelding. Vele gemeenten en ingezetenen maken zich behoorlijk zorgen. Bij de RBG zijn er ook nog heel wat vragen. De impact van de beslissing is nog slecht in kaart gebracht wat betreft de verschillende bewonersgroepen, zoals ook de inbreng van Delen Achter de Duinen duidelijk maakt. Spreker vraagt of het niet beter is om een jaar uitstel te nemen om het stuk nog eens goed te doordenken, waardoor er ook onvolkomenheden uit het stuk gehaald kunnen worden, want daarvan zijn er nogal een paar. Ten eerste is het al een teken van slordigheid en haastwerk dat een dergelijk belangrijk stuk bij de nazending zat en zelfs middels een tweede nazending moest worden aangevuld met de zienswijzen. Door deze werkwijzen zullen niet alle fracties zich degelijk hebben kunnen voorbereiden. Ook na de tweede nazending ontbreken er nog brieven, zijn er namen niet of niet goed in de nota van beantwoording opgenomen en is van enkele brieven ten onrechte gesteld dat ze te laat zijn binnengekomen. Dit laatste geldt onder meer voor de brief van de PvdA Lansingerland die een dag te laat zou zijn geweest, terwijl de antwoordbrief zelf wel binnen de termijn is gedateerd. De tweede tranche brieven van Delen Achter de Duinen heeft de VV kennelijk helemaal niet bereikt. Waren die wel op tijd? Ook een brief van de Jan den Doperparochie zit er niet bij. In iBabs was het flink zoeken naar de brieven. Behalve de brief van Delen Achter de Duinen was ook de brief van de gemeente Zoetermeer aan de VV gericht, maar die zat niet bij de ingekomen brieven. Het is ook jammer dat de nota van beantwoording niet aan alle insprekers is gericht. De nota zelf was ook erg moeilijk terug te vinden, namelijk enkel via de vergaderstukken voor deze vergadering. Ze stonden niet goed vindbaar op de site van Delfland en waren niet vindbaar via Google. Het was mooier geweest als de insprekers de nota van tevoren hadden kunnen vinden. Er zouden ook nog reparaties aan de nota van beantwoording worden uitgevoerd, maar die heeft spreker niet teruggezien.

Verder leest spreker in de pers dat er een regeling komt voor de meest schrijnende gevallen, maar dit is niet opgenomen in de verordening zelf. De VV zou toch als eerste over een dergelijke regeling geïnformeerd moeten worden? Spreker is zeer benieuwd naar de ratio achter het besluit om de kwijtschelding wel voor de ingezetenenheffing te handhaven, maar niet voor de zuiveringsheffing. Temeer omdat hoogheemraad Middendorp op Facebook liet weten dat mensen die net boven de bijstandsnorm zitten onevenredig zwaar worden getroffen. Spreker vindt dat er echt meer tijd nodig is om de verordening beter uit te werken. Dan komt het tot het tweede deel van zijn vragen. Hij is benieuwd of er nog meer kwijtscheldingen in ons gebied zijn, zoals voor ambassades en internationaal personeel. Betalen die hun aanslagen? En als ze niet hoeven te betalen, om hoeveel instituten, groepen en huishoudens gaat het hier dan en hoeveel scheelt dat per persoon, omgerekend naar de huishoudens die wel moeten betalen? De glasopstanden zouden in navolging van de inspraak van wethouder Stam ook zwaarder belast kunnen worden. Spreker zou graag willen dat hier op zijn minst een onderzoekje naar gedaan werd. Verder wordt er een vergelijking gemaakt met een nutsvoorziening, maar die vergelijking gaat niet helemaal op, omdat je wel op individuele basis kunt kiezen hoeveel energie je gebruikt en bij wie. Maar er is nu een aansluitplicht op het riool. Zelfs huizen die helemaal geen water lozen op het riool zijn toch verplicht tot aansluiting op het riool. Wat wordt er gedaan aan onderzoek naar alternatieve beleidsopties? Ook krijgt spreker graag inzicht in het aantal inwonersequivalenten dat door de afschaffing van de kwijtschelding onder de armoedegrens komt. Hetzelfde wil hij weten voor het aantal inwonersequivalenten waarbij de deurwaarder niet zal invorderen vanwege een inkomen beneden de beslagvrije voet. En zou deze beslagvrije voet niet ook door Delfland als norm kunnen worden gehanteerd voor kwijtschelding?

Voor vragen over de RBG richt spreker zich tot de heer Brandt. Hij wil weten wat er gebeurt als iemand de rekening niet kan betalen en een paar termijnen mist. Welke kosten gaat de RBG dan maken per stap in het invorderingsproces? Wat zijn de kosten van de gerechtsdeurwaarder als een gezin de rekening niet kan betalen? En wie draait op voor de

invorderingskosten als er uiteindelijk niet kan worden ingevorderd? Zijn de kosten dan voor Delfland of ook voor de gemeenten die aan de RBG zijn aangesloten? Spreker hoort graag hoe voorspoedig het overleg met de RBG loopt en wanneer de VV hier uitsluitsel over krijgt. Ook wil hij graag weten wat de secundaire kosten voor de gemeenten zijn, doordat burgers bij hen aankloppen voor extra materiële ondersteuning als gevolg van deze maatregel. Om welk bedrag gaat het hier? Daarnaast is hij benieuwd of de post oninbaar wordt uitgesplitst naar verschillende categorieën en of het kostentoedelingspercentage verandert door het verlagen van de tarieven. Al met al denkt spreker dat er veel reparatieacties nodig zijn, waarvan hij hoopt dat ze nog voor de VV van 19 november voor elkaar zijn.

De heer Schouffoer vraagt hoe Delfland omgaat met de aanvraag voor kwijtschelding, of mensen die zelf actief moeten aanvragen of dat het automatisch gebeurt bij de RBG. Hij wil weten op welke manier de toetsing plaatsvindt en of er voor een volgend jaar automatisch wordt verlengd of dat mensen zelf opnieuw kwijtschelding moeten aanvragen. Ook is hij benieuwd hoeveel mensen die wel recht zouden hebben op kwijtschelding, het niet aanvragen omdat ze er niet vanaf weten. Doordat Delfland nu andere normen gaat hanteren dan de gemeenten, komt een belangrijk schaalvoordeel van een gezamenlijk belastingkantoor in gevaar. Zijn er afspraken gemaakt met de RBG over de monitoring van de invoering, van het extra werk dat het met zich meebrengt? Zijn er afspraken gemaakt met de RBG en de andere deelnemers van de RBG over de extra kosten? Als dat zo is ziet spreker daar graag de afschriften van. Schat de directeur van de RBG in dat de RBG het extra werk aankan, of zouden er extra maatregelen nodig?

Spreker vraagt hoelang na dato aanslagen nog geïnd mogen worden, omdat hij vermoedt dat niet alle aanslagen in het betreffende jaar worden opgelegd. Ook vraagt hij naar andere mogelijkheden om belastinggeld binnen te krijgen. Het lijkt hem zuur om een kwijtscheldingsregeling af te schaffen terwijl bekend is dat er achterstand is. Er is ook aandacht nodig voor het innen van niet betaalde aanslagen: gaat een deurwaarder tot het gaatje? En is het wel doelmatig om hier extra arbeid op in te zetten als het om kleine bedragen gaat? Spreker heeft twijfels over de kosten van deze wijziging. Het zou voor Delfland budgettair neutraal zijn, maar de kosten bedragen volgens het voorstel in de eerste twee jaar 800.000 euro en in de paar jaar daarna 300.000 euro, zonder dat het Delfland iets oplevert. Verder vraagt spreker naar de mogelijkheden voor mensen om een betalingsregeling af te spreken, hoeveel van zulke regelingen er het afgelopen jaar getroffen zijn en of er bij niet betalen beslag wordt gelegd. Ook is hij benieuwd op wie de kosten van inning worden verhaald. Als een belastingplichtige meerdere heffingen niet kan betalen, zal er niet gesplitst worden tussen waterschap en gemeente. Hoe ziet een eventuele hardheidsclausule eruit? Wie toetst die en hoe? Graag krijgt spreker hierover informatie voor de VV. Ook al stelt het college de lasten eerlijker te willen verdelen en kostenstijging te voorkomen, worden de lasten voor sommigen wel hoger. Zijn er alternatieven onderzocht? Heeft het college ook oog voor een andere norm voor kwijtschelding, zoals die bijvoorbeeld wordt gehanteerd bij waterschap De Dommel? Spreker hoort graag welke financiële afweging er bij de keuze van de norm is gemaakt. Een andere clausule kan zijn dat gezinnen die grote problemen krijgen om te betalen, een andere norm krijgen qua vervuilingseenheden, bijvoorbeeld dat ieder huishouden ten minste voor één vervuilingseenheid betaalt. Daarmee komt Delfland meteen tegemoet aan een andere maatschappelijke discussie die actueel is, namelijk over de éénverdieners onder de bijstandsnorm.

De heer Nanninga merkt per interruptie op dat hij over dit onderwerp een motie heeft voorbereid.

De heer Schouffoer vervolgt zijn termijn en vraagt of het college het verzoek tot uitstel bereid is te overwegen en wat zouden daar dan de gevolgen voor zouden zijn voor het tarief en de begroting? Zou dit een technisch haalbare kaart zijn?

De heer Nanninga verzoekt zijn twee voorgangers om hun goede vragen ook schriftelijk in te dienen, zodat iedereen ze kan bestuderen. De heren Schouffoer en Hombergen zullen vragen aan de griffier mailen en hopen op antwoorden voor de VV.

De heer Van den Berg vraagt op grond waarvan het college verwacht dat de kosten voor de RBG na twee jaar zullen dalen van 800.000 euro naar 300.000 euro. Ook kent hij graag de achtergrond van de inschatting van het percentage oninbaar van 25% tot 50%. Een aantal groepen geeft aan het geld niet te hebben. Spreker is benieuwd van welke groepen het college denkt dat zij wel en niet gaan betalen, of zij te identificeren zijn. Hij vraagt of er navraag is gedaan naar de ervaringen van Rotterdam met de versobering van de kwijtschelding tot 30%, of ze daar zicht hebben op de groepen die problemen opleverden qua inbaarheid en of die ervaring in retrospectief zou kunnen leiden tot een nieuwe afweging. Spreker hoort ook graag wanneer er wordt besloten tot oninbaarheid, pas na het hele proces van aanmaning tot dwangbevel, of al eerder. Hij is ook benieuwd of de rapportage die in de loop van 2016 wordt beloofd een gewone rapportage is of een hele evaluatie van het beleid in het eerste jaar, dat ook ruimte biedt voor heroverweging van het beleid. Verder vraagt spreker hoeveel gevallen het college denkt dat zullen vallen in de categorie schrijnend, wie dit zijn en waarom er voor de gekozen scheidslijn is gekozen. Hij leest dat het college hier onder meer denkt aan mensen met een onvolledige AOW. Zijn laatste vraag betreft de zzp'ers. Toekenning van kwijtschelding wordt beperkt tot zelfstandigen die bijstand voor zelfstandigen ontvangen. Maar er zijn ook zzp'ers die hier geen gebruik van maken, maar die wel onder de armoedegrens leven. Hoe groot is deze groep, die nu tevergeefs beroep doet op de kwijtschelding?

De heer Hombergen vraagt per interruptie waar de heer Van den Berg leest dat mensen met een onvolledige AOW als schrijnend worden gelabeld. De heer Van den Berg las dit op pagina 9 van het collegevoorstel.

De heer Van Kasteren vraagt hoe er wordt omgegaan met de schrijnende gevallen en in hoeverre hier iets over in de verordening wordt opgenomen.

De heer Nanninga vraagt hoe het zit met studenten, die helemaal geen inkomen hebben maar alleen maar een lening. Hoe kan iemand zonder inkomen een aanslag betalen? En zzp'ers die praktisch geen inkomen hebben? Hun situaties leveren bijzondere aanvragen voor bijzondere bijstand op. Een grote hoeveelheid van het werk wordt op de RBG afgewenteld, maar er komt ook veel werk bij gemeenten en ondersteunende organisaties terecht. Hoe gaat men hiermee om? Het college beoogt de zuiveringsheffing te verminderen, maar kijkend naar het percentage oninbaar wordt er ergens een grens bereikt waarop het meer gaat kosten dan het oplevert. Er zou worden gerapporteerd over de ervaringen, maar er moeten geen dingen doorgezet worden die verkeerd uitpakken. Denk aan het voorbeeld van het waterschap De Dommel. Er wordt nu uitvoering gegeven aan een onderdeel van het coalitieakkoord, maar aanvankelijk werd gedacht dat een deel van de gevolgen daarvan afgewenteld zou worden op de bijzondere bijstand van gemeenten. Daar kon spreker mee leven, omdat gemeenten ook weleens iets bij het waterschap over de heg gooien. Maar nu blijken de gevolgen toch rechtstreeks bij de ingezetenen terecht te komen en dat verandert de zaak. Het is niet verkeerd om tussentijds zaken aan te passen. Spreker pleit voor onderzoek naar een plan B. Verder wordt kwijtschelding voor de watersysteemheffing enkel verleend als de waterzuiveringsheffing eerst is betaald. Hoe gaat men hier in de praktijk mee om? Stel dat iemand zijn eerste deel niet betaalt, krijgt hij dan ook geen kwijtschelding op het tweede? Dit lijkt strijdig met de gedachte achter de kwijtschelding.

Mevrouw Ammerlaan vindt het geen lichtvaardig te nemen beslissing, maar denkt dat hij naar de toekomst toe onvermijdelijk is. Ze gelooft niet dat de beslissing overhaast wordt genomen. Er komt een soort evaluatie en op dat moment zou er moeten kunnen worden bijgesteld. Ze vraagt of het klopt dat zienswijzen die enkel per mail binnenkomen niet ontvankelijk zijn. Dat lijkt haar niet van deze tijd.

De heer Simon vindt dat er wel hard wordt ingezet om de belastingopbrengst te vergroten. Hij vraagt welk onderzoek er gedaan is naar alternatieven. Hij ziet een fundamenteel probleem met vervuilingseenheden als ze gelijk worden gesteld voor alle typen ingezetenen. Hij verwacht dat een alleenstaande moeder met twee kinderen doorgaans zuiniger zal zijn in haar verbruik dan iemand met een groot huis, meerdere auto's en een te besproeien gazon.

De heer Fekkes mist het rapport dat namens 50PLUS is uitgebracht over de koopkrachtontwikkeling. Zijn oude hoogleraar belastingrecht, de heer Detiger, leerde hem ooit dat je pas aanslagen moet opleggen als je in redelijkheid kunt verwachten dat ze zullen worden betaald. Nu wordt gezegd dat 25-50% oninbaar zal zijn, lijkt deze beslissing op dit onderdeel niet goed onderbouwd te worden. Voor de kinderopvang voor zzp'ers bestaat een tegemoetkoming van het Rijk tot 2017, daarna vervalt deze. Is daar rekening mee gehouden? En hoe wordt het toetsinkomen vastgesteld: kunnen daar aftrekposten worden afgehaald, zoals voor kinderopvang? Spreker vraagt waarom er geen andere aftrekposten worden erkend, zoals de verplichte eigen bijdrage voor ziektekosten, want ook die kunnen er aardig inhakken, evenals de buitengewone lasten in de zin van fiscaal geaccepteerde ziektekosten. Over dit soort zaken krijgt hij graag meer informatie. Iets anders waar hij een groot vraagteken bij plaatst, is de beoordeling van studiefinanciering en een studielening als inkomen. Dat kan toch niet? Ook de wet- en regelgeving is tamelijk ingewikkeld. Spreker begrijpt ook niet waarom er in de verordening zelf niet duidelijk staat dat hij per 1 januari 2016 in werking treedt. De oude verordening wordt op die datum ingetrokken, maar wat gebeurt er met de vroegere aanslagen die niet geïnd zijn? Is er geen overgangsregeling nodig? De zienswijzen zijn duidelijk. Armoedebeleid hoort bij de gemeenten te liggen.

Mevrouw Eekhout sluit zich aan bij de vragen van de heren Hombergen, Schouffoer en Van den Berg. Het voorstel lijkt technisch goed uitgewerkt, al zullen er nog ervaringscijfers in moeten. Eerst ervaring opdoen en pas daarna evaluatie. Het beeld dat in de buitenwereld wordt gevormd, dat het om asociaal beleid van Delfland gaat, is onterecht. Er is gekozen om maar één heffing te hanteren en er is voldoende tijd voor gewenning. De schrijnende gevallen staan in de toelichting, maar dit hoort ook in de verordeningstekst. Op zich vindt ze de hardheidsclausule afdoende: evident niet te incasseren gevallen krijgen meteen kwijtschelding, dus daar worden geen incasseringskosten voor gemaakt. Dat staat in de tekst. Het is niet meer verantwoord om erg gemakkelijk om te springen met kwijtscheldingen. Er is gewoon een maatschappelijk breekpunt bereikt qua tarieven. Middeninkomens hebben er schoon genoeg van dat zij zoveel moeten betalen. Je kunt ook niet precies meten hoeveel mensen gebruiken. Als je collectief bewustzijn wilt vergroten, moet je watergebruik gaan beprijzen. Iedereen die water gebruikt, moet zich ervan bewust worden dat water geld kost, ook in de zuivering. Daarnaast is het van belang dat ook de VVD het opneemt voor de kleine inkomens die altijd overal buiten vallen. Mensen met een kleine baan hebben netto minder besteedbaar dan mensen in een bijstandssituatie. Dat is de armoedeval en dat moet anders. Deze ingreep is ook bedoeld om het draagvlak voorlopig te beschermen. Als de rek er qua solidariteit uit is, komt dat namelijk nooit meer goed.

De heer Nanninga vraagt per interruptie of mevrouw Eekhout dan voorstander is van onderzoek naar efficiëntere methodes om kwijtschelding aan te pakken, zoals het voorbeeld van De Dommel. Mevrouw Eekhout stelt dat de voorliggende verordening conform de gemaakte afspraken is, maar dat de VVD natuurlijk altijd voor efficiëntere methoden is. Maar daar is men nu nog niet aan toe. Nu is het tijd om aan de slag te gaan. Als bestuurder moet je weten waar je het over hebt. Natuurlijk kunnen mensen in de bijstand het heel moeilijk hebben, maar er is nu afgesproken om het anders te gaan doen.

De heer Hombergen vraagt per interruptie aan het college om in te gaan op heffing naar rato van watergebruik.

De heer Fekkes vraagt per interruptie aan mevrouw Eekhout of zij niet alle kwijtscheldingen af wil schaffen. Mevrouw Eekhout gaat hier en nu niet op deze vraag in.

De heer Kuivenhoven vindt de zienswijzen zeer welkom. Iedereen redeneert vanuit de eigen verantwoordelijkheid en de VV heeft ook een eigen verantwoordelijkheid. In tien jaar tijd zijn de kwijtscheldingslasten bijna vertienvoudigd en daar moet iets aan gedaan worden. Ook dat is een verantwoordelijkheid van het waterschap.

De heer Schouffoer vraagt aan de heer Kuivenhoven of hij het als zijn voornaamste taak ziet om de solidariteit te bewaken, want onderaan de streep leidt dit tot extra kosten voor Delfland. De heer Kuivenhoven stelt dat het bestuur zich aan zijn opdracht moet houden. Hij weet dat mensen het hebben over de twee gezichten van het CDA, maar als VV van een

functionele overheid heeft men niet de taak zich te bemoeien met inkomenspolitiek. Dat is nu wel toenemend gebeurd. De taakopdracht van de VV voorziet niet in compensatie van armoedepolitiek. De facturering moet wel goed worden gefaciliteerd waar het gaat om schrijnende gevallen. Over de oninbaarheid is al in een pril stadium overlegd om het draagvlak te verhogen en op hoofdlijnen aan insprekers tegemoet te komen.

De heer Nanninga vraagt per interruptie aan de heer Kuivenhoven of hij wel gevoelig is voor een redelijk alternatief. De heer Kuivenhoven is gezien de gemaakte afspraken van mening dat het op de voorgestelde manier kan, tenzij zou blijken dat zaken toch anders kunnen of moeten.

Mevrouw De Zoete vindt het logisch dat het waterschap financieel gezond moet zijn, dat de vervuiler betaalt en dat lasten eerlijk worden verdeeld. Tegelijkertijd vindt ze dat een redelijk alternatief nog onvoldoende is uitgewerkt. De Waterschapswet geeft in artikel 122 nadrukkelijk de optie om naar rato van gebruik te betalen, want het is bekend dat mensen die weinig hebben ook zuiniger zijn met water. Zij sproeien geen tuin bijvoorbeeld. Ze vraagt of de alternatieven in het college wel aan de orde zijn geweest. Ze vindt het zorgelijk dat de verhouding met de gemeenten onder druk staat. Delfland had indertijd al een slechte naam, en dat ging net iets beter. Ze vraagt zich af of de coalitie hier niet te gemakkelijk over denkt. Nu het ministerie nadenkt over hervorming van de waterschapsbelasting, lijkt het haar ook onverstandig hoge kosten te maken voor een wijziging die straks wellicht van rijkswege weer ongedaan wordt gemaakt.

De voorzitter schorst de vergadering voor 7 minuten.

Beantwoording

Hoogheemraad Smits bedankt de aanwezigen voor hun opmerkingen en benadrukt dat het gaat om een versobering van de kwijtschelding, niet om een afschaffing. Bij het componeren van het beleidsakkoord is gemeend dat het element van de kwijtschelding op de politieke agenda zou moeten komen. Recent heeft de Unie van Waterschappen onderzoek gedaan naar het totale kwijtscheldingsbeleid en daaruit blijkt dat het totaal bedrag aan kwijtscheldingen bij benadering 80 miljoen euro is. Delfland gaat bij het huidige beleid richting de 20 miljoen euro en is daarmee goed voor ongeveer een kwart van het landelijke bedrag. Delfland moet ruimte creëren om schulden af te lossen en tarieven te laten dalen, wat heeft geleid tot de motie Dijkema. Tegelijkertijd is er 18 miljoen euro structureel bezuinigd, maar ergens ga je raken aan de kerntaak waterveiligheid. De watersysteemheffing is een vast deel en op het gebied van de waterzuivering wordt gekeken of het principe van ‘de gebruiker betaalt’ kan worden ingevoerd. Er valt nog geen oplossing binnen enkele jaren te verwachten. Er kan niet worden doorgegaan met een oneindige groei van de kwijtschelding en daarom is gekozen voor voorzichtige afhouwing van de kwijtschelding op waterzuivering.

De categorie ‘schrijnend’ die men wil ontzien betreft ongeveer 5400 mensen uit het gebied, die in de schuldhulpverlening zitten, een onvolledige AOW ontvangen, of onder bijstandsniveau zitten. De Waterschapswet verbiedt dat je bij inning van belasting categorieën uitzondert. Dit is dan ook niet in het reglement opgenomen om wetstechnische redenen. Elke ingezetene moet een aanslag ontvangen. Er ontstaat wel een categorie oninbaar. Daaronder valt een groep van ongeveer 2000 mensen die met onbekende bestemming vertrekken. Een deel van de ingeschatte 5400 mensen die uiteindelijk niet zullen betalen bestaat uit mensen die op voorhand al geen aanslag krijgen omdat ze bekend zijn als levend beneden het bijstandsniveau. Een andere categorie die tot deze groep van 5400 behoort, zal zelf in actie moeten komen. Terugbetaling van al betaalde aanslagen is voor hen keurig geregeld. Mensen die kwijtschelding krijgen, krijgen dat voor 50%. Van de categorie die nu voor het eerst gaat betalen, zal waarschijnlijk de helft oninbaar zijn. Elders wordt uitgegaan van 15% oninbaar, maar omdat dit sociologisch bijzonder gebied is (met twee steden uit de top 3 van hoogste armoedecijfers) wordt er gekozen voor deze ‘sombere’ raming. Iedereen die tot de categorie behoort die wel een aanslag krijgt, maar die niet kan betalen, gaan via oninbaar. Dit staat ook in de bijsluiter.

In januari gaat de nieuwe regeling van start. Als blijkt dat mensen die de aanslag voor het eerst hebben ontvangen de eerste termijn niet hebben betaald, krijgen zij een betalingsherinnering met bijsluiter. Na de tweede herinnering zullen ze individueel worden benaderd, waardoor maatwerk op hun specifieke situatie mogelijk is. Zo kan er worden geconcludeerd dat mensen niet kunnen betalen. Deze groep van mensen die voor het eerst moeten betalen, wordt dus zorgvuldig benaderd. Hoe het zal verlopen, zal moeten worden bezien. Wat de belastingopbrengsten zijn, wordt gedetailleerd gemonitord. In de kwartaalverslagen van de RBG is dit inzichtelijk gemaakt en dit heeft ook tot hogere opbrengsten voor Delfland geleid. In de loop van 2016 wordt via deze kwartaalrapportages van de RBG bezien hoe het loopt. Andere waterschappen kijken bijzonder belangstellend mee hoe het bij ons loopt en of er knelpunten zijn. Het is inderdaad lastig als mensen in Schieland aan de ene kant van de straat veel meer moeten betalen dan mensen in Delfland aan andere kant van de straat.

Door een aantal leden zijn er vragen gesteld die schriftelijk worden beantwoord en aan de VV toegezonden voordat besluitvorming op 19 november plaatsvindt. Er was inderdaad hier en daar een oneffenheid in de nota van beantwoording opgetreden. Er is door de minimaal bezette organisatie hard gewerkt om in krappe tijd aan de resterende antwoorden te werken. Ook van de nieuwe zienswijzen wordt melding gemaakt, maar formeel was de deadline 21 oktober. De strekking en de teneur zijn niettemin in de nota verwerkt.

De heer Hombergen vraagt per interruptie hoe het dan kan dat de brief van de gemeente Lansingerland en de Jan den Doperparochie niet zijn verwerkt in de reactie van het college.

Hoogheemraad Smits zegt toe deze brieven alsnog goed te lezen en er een antwoord op te geven. Het reglement zegt dat als je een nota op bezwaar maakt, deze pas in de besluitvormende vergadering kan worden vastgesteld. Er wordt regelmatig gesproken over aanpassing van binnenhuise procedures. Dit zal nog worden aangepast, maar voor dit moment wordt er onder de huidige wet vastgesteld.

De heer Hombergen heeft er een bestuurlijk probleem mee dat er nu besloten wordt over een stuk dat nog omissies bevat. Hij heeft al gepleit voor uitstel. Het stuk moet nog eens goed worden doordacht en doorgesproken en vergt een duidelijke offerte van de RBG.

Hoogheemraad Smits meldt dat de kosten van deze operatie onder meer extra menskracht is. De kosten worden op 800.000 euro geschat. In het eerste jaar wordt ervaring opgedaan op grond waarvan de organisatie effectiever kan worden gemaakt. De inschatting is dat het na twee jaar een bedrag van 300.000 euro zal gaan kosten. De gemeente Maassluis ondervindt geen nadeel van dit nieuwe kwijtscheldingsbeleid. De kwijtscheldingsoperatie hoort geen financiële consequenties te hebben voor andere aangesloten organisaties.

De heer Schouffoer vraagt per interruptie of de RBG dit wel aankan. De reorganisatie brengt al frictiekosten met zich mee. Als de organisatie van de RBG eraan onderdoor gaat, is dat niet wenselijk.

Hoogheemraad Smits antwoordt dat er altijd pieken zijn met aanslagen. Aan het begin van het jaar worden er al extra medewerkers tewerkgesteld. De RBG kan dit aan. Het overleg met de RBG verloopt goed. Spreker is er zelf vicevoorzitter van. Het extra werk van de RBG wordt gemonitord. Er wordt niet direct beslag gelegd bij niet betalen. Er wordt heel voorzichtig te werk gegaan. Uiteindelijk wordt wel de route van de deurwaarder gevolgd als wordt vastgesteld dat er inningscapaciteit is. Er zijn wel andere varianten aan de orde geweest, maar niet onderzocht. De watersysteemheffing is een garantieregeling waar iedereen aan bij moet dragen. Het is een idee om watergebruik te koppelen aan de zuiveringsheffing. Daar kan een studie naar worden gedaan. Het is inderdaad een wettelijke mogelijkheid om te koppelen aan het waterbedrijf. Op de vraag van de heer Van den Berg antwoordt spreker dat de aanpassing in Rotterdam naar 70% daar aanvankelijk ook veel zorgen opriep. In de uitvoering is het nu helemaal van de agenda, het wordt toegepast en het beeld is positief. Wanneer iets oninbaar wordt verklaard, hangt af van de contacten. Hierover zal contact plaatsvinden met de RBG. Dit moet hoe dan ook zorgvuldig gebeuren. Volgend jaar vindt nog geen evaluatie

plaats die tot herziening zal leiden, maar wel zal het college de ervaringen tot dan toe met de VV delen.

Via de kwartaalrapportages zal worden gediscussieerd over de verwachtingen en uitkomsten. Over de zzp'ers is in het college uitvoerig gediscussieerd. Je zou elke zzp'er die een verzoek indient apart kunnen beoordelen, maar dat kost veel capaciteit. Daarom wordt de regel aangehouden dat je niet in aanmerking komt als je geen BBZ-uitkering hebt aangevraagd. Studenten zijn niet in alle gevallen een schrijnend geval. Het hangt heel erg af van de precieze woonsituatie. Overigens behoren studenten tot een categorie met goed perspectief. Er komt inderdaad werk op gemeenten af in de vorm van bijzondere bijstandsaanvragen, ook al is de Bijstandswet hier niet voor bedoeld. De fiscale verplichtingen worden meegewogen in een bijstandsuitkeringshoogte. Er gaat wel een zekere substitutie plaatsvinden, maar er worden niet zomaar meer wasmachines en koelkasten gehonoreerd. Op mevrouw Ammerlaan antwoordt spreker dat ook de zienswijzen die enkel per mail binnenkwamen als zienswijzen zijn erkend. Er zal naar de redactie op pagina 8 worden gekeken. De vraag van de heer Simon over tweeverdieners wordt schriftelijk beantwoord. Het rapport van de ouderenpartij is wel ontvangen en zal aan alle leden worden toegezonden. Kinderopvangcompensatie eindigt inderdaad in 2017. Als daar iets in verandert, wordt het aan de orde gesteld. De RBG is de instantie die het inkomen toetst. Het is niet zo dat men eerst moet betalen voordat er kwijtschelding verkregen kan worden. De lening wordt inderdaad volgens de wet als inkomen beschouwd. De opmerking van mevrouw De Zoete over artikel 122 zal worden nagegaan.

Mevrouw Eekhout verzoekt om eerst af te tikken welke vragen schriftelijk worden beantwoord, zodat die niet nog eens in de tweede termijn terugkomen. De heer Van den Berg steunt dit verzoek om enkel de politieke punten in de tweede termijn aan de orde te laten komen.

De heer Hombergen zal zijn vragen ten laatste de volgende dag schriftelijk indienen, zodat ze schriftelijk worden beantwoord voor de VV.

Tweede termijn

De heer Hombergen erkent dat het totaalbedrag van kwijtschelding virtueel inderdaad aan het oplopen is, maar betwijfelt of het afschaffen ervan wel zal leiden tot inning van de extra aanslagen. Natuurlijk zijn de kwijtscheldingen een zorgpunt, maar het is ook een teken van een tijd waarin mensen diep zijn geraakt door de crisis. Behoorlijk veel mensen zitten echt onder de armoedegrens; zowel in Rotterdam als in Den Haag geldt dit voor een aanzienlijke groep mensen. Ook de PvdA is voor goed overheidsbeheer en daarmee voor een rechtvaardig maar streng kwijtscheldingsbeleid. De vraag is hoe je dat bereikt en het moet in samenspraak gebeuren met andere overheden in het gebied. Daarom vindt spreker het treurig dat zoveel wethouders het nodig vinden om hier te komen inspreken. Juist op het gebied van water moet er heel intensief en goed worden samengewerkt met gemeentes. Het is jammer dat er verder geen alternatieven zijn uitgewerkt, bijvoorbeeld de 95%-regeling van de bijstandsnorm van waterschap De Dommel. Er kunnen misschien geen categorieën worden uitgesloten, maar er kan wel worden gezegd dat mensen onder een bepaald niveau voor kwijtschelding in aanmerking kunnen komen. In de nota wordt melding gemaakt van schrijnende gevallen. Het is jammer dat dit aspect niet in de regeling zelf kan worden uitgewerkt. In het voorstel staat dat er een separaat communicatieplan wordt uitgevoerd; deze wil spreker graag ontvangen. Hij hoort ook graag wat de totstandkoming van het communicatieplan gekost heeft. De ratio van de kostentoedelingsnorm moet wel veranderen als je de opbrengsten van de inwoners gaat verhogen. De inningskosten per categorie zouden ook vastgesteld moeten worden, samen met de oninbare bedragen.

De heer Schouffoer doet de suggestie om de tekst over de hardheidsclausule niet in de verordening zelf op te nemen, maar toe te voegen in een soort nota van toelichting, zodat deze bij de beraadslagingen kan worden betrokken. Daarnaast oppert hij het idee dat Delfland zichzelf een verontreinigingsheffing rekent, waardoor ze kosten maakt die ze weer op oorspronkelijke vervuilers kan verhalen. Voordeel daarvan is ook dat het waterschap dan zelf zuinig moet zijn met emissies. Het college mag ook schriftelijk op deze suggestie ingaan.

De heer Van den Berg was blij met de inhoud van de beantwoording, vooral met de zorgvuldige wijze waarop met de getroffen groep wordt omgegaan. In het bijzonder het individuele maatwerk getuigt van zorgvuldigheid. Het liefst wil je enkel in het geval van de meest kwetsbaren onder de bevolking oninbaar verklaren. De maatschappelijke weerstand vraagt ook om zorgvuldigheid. De beschreven werkwijze maakt ook de alternatieven wat minder noodzakelijk. Dit geldt ook voor de schrijnende gevallen. Dit is een pragmatische manier van werken. Spreker wil meegeven nog eens nadrukkelijk bij Rotterdam naar hun ervaringen te vragen. Over de zzp'ers heeft hij nog wel een zorg: de essentie van de eerdere vraag van Bedrijven om hen ook in het kwijtscheldingsbeleid te betrekken, was dat er onder zzp'ers velen zijn die het minstens zo slecht hebben als mensen in de bijstand. Op dit onderwerp vraagt hij nog een schriftelijk antwoord betreffende de aantallen afwijzingen onder deze groep. Bij de waterschappen Rijnland en AGV zijn verkenningen uitgevoerd met betrekking tot aansluiting op het waterbedrijf en daaruit kwam naar voren dat juist aan de onderkant van de samenleving vrij veel water wordt verbruikt. Dit zou dus juist tot een lastenverzwaring voor minima leiden en om die reden zijn ze er niet toe overgegaan.

De heer Van Kasteren is blij met de zorgvuldige beantwoording. Hij steunt het principe dat inkomensgroepen net boven de bijstandsnorm er niet langer bij inschieten. Enkele technische vragen zal hij schriftelijk naar het college sturen.

Mevrouw Bebelaar is het eens met de heer Van den Berg over de zorgvuldige procedure.

Mevrouw Ammerlaan gelooft dat er een essentiële rol is weggelegd voor communicatie. Het komt naar de buitenwereld misschien als heel snel geregeld over, terwijl er hier allang over is gesproken. In het vervolgtraject moet de communicatie ook goed worden aangepakt, al voordat de aanslag op de mat komt te liggen, zodat mensen de nodige maatregelen kunnen nemen. Ze roept het college op om de gesprekspartners nog eens uit te nodigen voor een gesprek.

De heer Simon heeft dagelijks te maken met mensen die met onbekende bestemming vertrekken. Het is een mooi moment om te onderzoeken of onderzoek van de basisadministratie wel de juiste gegevens oplevert.

De heer Fekkes stelt dat studiefinanciering fiscaal gezien geen inkomen is, maar wel als zodanig voor de bijstand wordt meegerekend. Zijn technische vraag over de verordening zal spreker dezelfde middag naar de griffie sturen.

Mevrouw Eekhout complimenteert de inspreker die er nog zit. Het is een pittige vergadering, maar wel met een mooie politieke discussie. De fractie Ongebouwd heeft terecht op de communicatie gewezen. Het is de moeite waard om straks na de beslissing ook de gratis publiciteit via de pers weer op te zoeken. We weten echter dat mensen die lager op de inkomensladder staan, ook de media het slechtst volgen. Zoek dus creatieve manieren om het bericht onder de aandacht te krijgen. De heer Van den Berg heeft er terecht op gewezen dat kinderrijke gezinnen vaak juist een hoog watergebruik hebben. Juist daarom moet naar gebruik betalen aan de orde komen; dit vraagt om een goede discussie.

De heer Kuivenhoven hoopt dat het gesprek over dit onderwerp in de VV minder lang zal duren.

Mevrouw De Zoete krijgt de indruk dat er zorgvuldig met de belastingbetaler wordt omgegaan. Ze vindt het wel jammer dat er niet meer onderzoek gedaan is naar alternatieven. Ze heeft er een motie op voorbereid voor de VV, die ze zal afstemmen met Water Natuurlijk. Minder doordacht vindt ze dat de evaluatie niet is bedoeld om een eventueel verkeerd besluit te herzien.

Beantwoording

Hoogheemraad Smits verwijst alle technische vragen schriftelijk naar de griffier. De adviezen voor een frequenter overleg met de gemeenten knoopt hij goed in zijn oren. Er wordt overigens al veel met de gemeenten overlegd. Hij zegt toe om nogmaals een bijeenkomst te

organiseren voor wethouders Sociale Zaken. Bij de aanslag komt een duidelijke bijsluiter waarin de schrijnende gevallen informatie vinden voor eventuele stappen. De kosten van het communicatieplan zijn onderdeel van de 800.000 euro. De VV zal inzage krijgen in het communicatieplan, dat overigens in eigen beheer is gemaakt en niet al te veel heeft gekost. De kostentoedelingsverordening hoeft niet aangepast te worden. Deze is onderdeel van de beleidsafspraak. De inningskosten per categorie zullen worden bijgehouden en komen terug in de RBG-rapportage. Spreker heeft moeite met opname van een tekst over de hardheidsclausule, maar dit maakt onderdeel uit van dit verslag. Hij zal de opmerking met de jurist bespreken, hoewel eerder extern advies dit heeft afgeraden.

Mevrouw De Zoete laat weten dat haar collega Lont eerder heeft gezegd dat zulke teksten niet in de verordening zelf horen te staan. Hij kan het weten want hij heeft aan de Waterschapswet meegeschreven.

De heer Schouffoer schrapt zijn opmerking over zelf belasting betalen, want hij heeft zojuist begrepen dat Delfland niet op eigen water loost maar op rijkswater.

Hoogheemraad Smits vervolgt dat hij de ervaringen van Rotterdam nog eens specifiek zal navragen en dat hij de getallen van afgewezen zzp'ers zal opzoeken. De vervolgcommunicatie zal serieus ter hand worden genomen. De heer Simon bedankt hij voor diens tip. Van de heer Fekkes ontvangt hij graag een tekst over de juridische complicaties van intrekking van de verordening.

De heer Hombergen vraagt of het stuk nog formeel naar buiten wordt gebracht als de nota van beantwoording compleet is. De voorzitter vindt het afdoende dat het stuk is terug te vinden via deze vergadering en straks ook bij de vergaderstukken voor de VV.

De ontwerpverordening wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de VV. Alle vragen moeten voor het einde van de volgende dag binnen zijn bij de griffier.

02. Begroting 2016 en uitvoeringsprogramma

Mevrouw Eekhout doet het ordevoorstel om technische vragen op schrift aan het college te sturen voor schriftelijke beantwoording en de spreektermijn te beperken tot politieke reacties. De commissie stemt met dit voorstel in.

Eerste termijn

Mevrouw De Zoete ziet dat er geld over is, maar dat er toch een tariefstijging en inflatiecorrectie tot 2021 wordt doorgevoerd. Eerder is beloofd dat het stijgingspercentage binnen vijf jaar zou teruglopen. De stijging is moeilijk uit te leggen aan de burger. Het investeringsvolume gaat met 10,5 miljoen euro omlaag: wat gaat hierachter schuil? Spreekster vraagt het college meer inzicht te verschaffen in de reden waarom in bepaalde jaren hogere investeringen worden verwacht dan in andere.

De heer Kuivenhoven stelt vast dat er een fraaie begroting ligt. De duurzame inkopen zijn wat hem betreft akkoord, al ligt de duurzaamheidsambitie nog niet erg hoog. De meerjarenraming laat forse investeringen zien in 2020 en 2021. Voor komend jaar wordt er 34 miljoen euro afgeschreven, terwijl de investeringen in dat jaar juist achterblijven. Herkenbaarheid van bestuur vraagt in dezen eenzelfde communicatief actieplan als het effectueren van de kwijtscheldingsverordening.

Mevrouw Eekhout vindt de begroting mooi. Onder het innovatiepunt wordt gesteld dat 'wij de beste van het land willen worden', maar de beste willen zijn mag nooit een doel op zich zijn. Je moet specifieker benoemen waarom je koploper wilt zijn. Verder is er sprake van ambtenaren die een 'plant' genoemd worden. Al is spreekster bekend met deze vakterm, ze vindt het gebruik ervan in de communicatie niet zo mooi. Als Delfland planten in huis heeft als medewerkers, is de hoogheemraad straks de oppersanseveria van het gebouw. Dat vindt ze

geen goed idee. Verder is het belangrijk voor mensen om in een veilige omgeving te innoveren, omdat innoveren ook risico's nemen is. Je kunt niet terugvallen op de lopende jaarrekening of die van het jaar daarvoor. De kengetallen moeten in veel gevallen nog worden ingevuld. Het risico voor de persleiding op pagina 41 roept de vraag op of het waterschap niet zoiets kent als een erfpachtstelsel en het recht om leidingen te leggen. Op pagina 48 gaat de medewerkerstevredenheid van een 6,8 naar een 7. Dit komt maar matig ambitieus over. Verder is een stevige reserve fijn, maar dan wel als de bestemmingsreserves worden weggesaneerd en er een strak regime op wordt geplaatst. Spreekster vraagt waar de groei precies in zit. Het weerstandsvermogen lijkt haar aan de lage kant gezien de risico's van de gemeenschappelijke regelingen. Ze adviseert tot uitvoering van een stresstest op het algemene weerstandsvermogen.

De heer Fekkes sluit zich aan bij de vraag over teruglopende investeringen.

De heer Simon heeft ook genoten van het stuk. Hij begrijpt niet waarom ook het uitvoeringsprogramma moet worden vastgesteld. Ook is de samenhang tussen de stukken wat ingewikkeld. Zo schijnt het aantal vispassages op de ene plek af te nemen, maar strookt dit niet met andere delen van het stuk. Het streven voor vermindering van het energiegebruik met 0,5% zijn niet zo ambitieus.

Mevrouw Dijkshoorn vindt het positief dat er volgend jaar voor het eerst afgelost kan worden. Ze is ook blij met de prestatie-indicatoren. Ze merkt bij trends en ontwikkelingen op dat er met behulp van POP3-gelden kan worden geïnvesteerd in de agrarische sector. Ze verwacht op dit punt een actievere houding van het waterschap. Ze ziet in de begroting in ieder geval niet terug in hoeverre Delfland hiermee bezig is. Ten aanzien van de bodemdaling raadt ze aan om aan te haken bij lopende onderzoeken. De Duurzaam Boerengroep is al bezig met de waterdrainage en daar komen al eerste resultaten uit naar voren. Kijk ook eens naar resultaten van FIG: ga niet opnieuw het wiel uitvinden. Bij de aanbestedingskalender op pagina 13 vraagt ze aandacht voor goede aanbesteding. Ze waarschuwt voor aannemers van buiten het gebied die de lokale situatie niet goed kennen en rustig gaan baggeren op de verkeerde plaats. Ook is spreekster benieuwd of de regiovergaderingen weer terugkomen en of er een communicatieplan naar de commissie komt. Het gaat niet alleen om het zenden van informatie. Ze verwijst naar het communicatieplan van andere waterschappen. Nu de hele schouw is doorontwikkeld, vraagt ze hoe het verdergaat met het lidmaatschap van het dijkleger. Ze is benieuwd wat er mis is met het oude financiële systeem en of de stresstest in BOB of in de Rekeningencommissie aan de orde komt. De voorzitter laat weten dat de stresstest nog dit jaar naar de commissie komt.

Mevrouw Bebelaar vraagt of het college al weet wat het wil doen met het vrij inzetbare deel van de algemene reserve. Het lijkt haar zonde om het in de algemene reserve te laten zitten. Ten aanzien van de doorlichting van de glastuinbouwgebieden bestaat er een discrepantie tussen de begroting, waarin 100% vermeld wordt, en het uitvoeringsprogramma, waarin 80% staat. Welke van de twee percentages is juist? In de risicoparagraaf staat geen specifiek risico voor grondwateronttrekking: zijn dit wel de bedragen waarmee gerekend wordt? In het uitvoeringsprogramma zijn sommige indicatoren al vrij goed, maar moeten andere nog worden ingevuld. De zin op pagina 18 over prestatie-indicatoren voor het zwemadvies is erg cryptisch. Ook op pagina 28 lijkt de tekst over organisatieontwikkeling en het streven naar flexibiliteit in de regelgeving tegenstrijdig. Verder adviseert spreekster nog enkele zaken redactioneel na te lopen op pagina 46 en 47. Het streven voor waterbewustzijn onder 7.3.1 lijkt erg ambitieus, wat op zich mooi is.

Mevrouw Jans vindt de begroting goed leesbaar. De paragrafen zitten goed in elkaar. De opmerking dat 'veiligheid de hoeksteen van het beleid' is, lijkt in tegenspraak met de focus van het coalitieakkoord op waterbewustzijn en bezuiniging. Waterbewustzijn en bezuiniging zou spreekster eerder als pijlers benoemen. Ze adviseert het college in de planning- en controlcyclus specifieke aandacht te besteden aan meevallers, tegenvallers, structureel en incidenteel, zodat de VV daarop kan sturen. Maak duidelijk dat het gaat om verlagen van de leningenportefeuille. Dit is nu nog niet helemaal goed terug te vinden in de begroting. Op pagina 3 staat dat de langlopende leningen gelijk blijven en dat enkel de PPS-leningen aflopen. Is dit dan wel echt, of betreft het enkel de boekwaarde? Bij de grafiek op pagina 16

is een korte toelichting wenselijk. Om het werken met prestatie-indicatoren te optimaliseren stelt ze voor om een speciale informatieve VV te beleggen en hier samen aan te werken. Anderzijds zijn de prestatie-indicatoren soms gemakkelijk te integreren. De investeringen zijn op pagina 52 niet in de toelichting onder het programma terug te vinden, maar wel op pagina 65. Als de bedragen bekend zijn, zouden ze liefst ook bij de programma's genoemd worden. In Binnenlands Bestuur stond onlangs dat provincies geld aan elkaar uitlenen. Spreekster is benieuwd of waterschappen dit ook doen, en zo niet, waarom niet. De ratio voor het weerstandsvermogen staat op 5,7. Dat is op zich uitstekend, al lijkt het wel vreemd. Is dit wel een goede indicator?

Mevrouw Bebelaar merkt per interruptie op dat het aangeeft hoeveel je echt nodig hebt. Alles daarboven kan blijven staan of worden uitgegeven.

Mevrouw Jans vervolgt dat de tekst op pagina 70 over de ontwikkeling van de tarieven tegenstrijdig lijkt: de sociale lasten stijgen met 1,4 miljoen euro, terwijl de post salarissen stijgt met 0,8 miljoen euro.

De heer Van den Berg ziet dat er consequent presentatie-indicatoren terugkomen en vindt dat goed. Alleen blijkt vervolgens dat een aantal streefwaarden nog niet in de tabel was ingevuld. Hij wil weten wat dit betekent, want het schijnt hem toe dat je geen begroting kunt maken als je de streefwaarden niet kent. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over de tariefontwikkeling. Voorts kent deze begroting voor het eerst een indeling zoals afgesproken in het coalitieakkoord. Spreker is benieuwd in welk opzicht deze indeling in de ogen van het college beter is dan de vorige begroting, want soms is het wat onduidelijk welk onderdeel onder welk programma valt. De bezuinigingsdoelstelling van 7,5 miljoen euro is eerder aan de orde geweest. Het college zou een visie ontwikkelen op de bezuinigingen en deze bij de begroting voegen. Dit is kennelijk niet gebeurd en dat is jammer. De voorzitter vraagt spreker wat hij onder visie verstaat. De heer Van den Berg verduidelijkt dat hij doelt op een vertaling naar de betekenis in termen van personeel, dat nu al tegen zijn grenzen aanloopt. Hij wil weten in welke hoek het college de bezuinigingen wil zoeken om uitvoering te geven aan een vastgesteld waterbeheerplan. Op dit moment staat er wel in woorden beschreven dat de bezuiniging komt uit de inkoop, maar het wordt nergens precies gekwantificeerd. De 7,5 miljoen euro hoort in de begroting van 2016 thuis, maar de extra 2,5 miljoen euro wordt niet gekwantificeerd. De voorzitter zegt toe hier achteraan te gaan. De heer Van den Berg vervolgt het vreemd te vinden dat beheer al wel als een van de elementen wordt genoemd, maar nog niet wordt uitgewerkt. Hij vraagt hoe het tarief voor de zuiveringsheffing precies tot stand is gekomen, omdat het hem onduidelijk is welke berekening tot dit resultaat leidt.

De heer Schouffoer bedankt het college voor het stuk. Hij vindt het een heldere begroting en feliciteert het college met de extra huishoudens die kennelijk zijn verschenen.

De heer Hombergen had meer moeite met deze begroting en het uitvoeringsprogramma. Het totaalbeeld staat er mooi in, maar wat er boven de lijn allemaal gedaan gaat worden niet. Het uitvoeringsprogramma is weinig specifiek. Wat gaat men werkelijk op de verschillende onderdelen doen? Sommige normen staan bijvoorbeeld niet ingevuld. Een belangrijk element van de Harnaschpolder is toezicht en handhaving: gaat de inzet hierop verminderen of vermeerderen? Het PPS-contract is onderwerp van verbetering in het assetmanagement. Daarover zegt de begroting te weinig specifieks. Is de meevaller die eerder genoemd is al in de begroting verwerkt? Het buitenterrein van het waterschap is een post van zorg vanwege de kosten. Ook werken in de cloud is vooralsnog geen veilige oplossing, want 'er is niet zoiets als een wolk, er is alleen maar iemand anders' computer'. Deze computer staat dan wel bij voorkeur ergens in de EU. Op pagina 15 staat dat dankzij de opheffing van de kwijtschelding de tarieven gematigd zullen stijgen, maar op pagina 67 wordt weer alle ruimte opengelaten voor stijging van de tarieven. Men heeft een scherpe doelstelling op de waterkwaliteit. Graag die doelstelling ook in de tekst aanscherpen, want de watervervuiling komt hier niet van buiten. Spreker wacht liever niet tot 2028 voordat er in alle oppervlaktewater gezwommen kan worden. Ook is hij benieuwd wat de 'Delflandacademie' is, of dit een samenwerking is met de andere kennisinstituten in Delft. Tot slot hoopt hij dat de medewerkerstevredenheid toch wel met iets meer dan 0,2% stijgt als men straks in een perfect nieuw gebouw zit.

Beantwoording

De voorzitter antwoordt dat de medewerkerstevredenheid zeker de komende tijd nog ongewis is, zeker zolang de hele verhuizing niet is afgerond. Hoge verwachtingen zouden niet terecht zijn. Ten tweede komt een deel van de medewerkers hier zonder echt iets met het bedrijf Delfland te hebben. Mensen die nu in Kijkduin zitten, zullen vlak voor de zomervakantie bovendien niet liever hier in Delft zitten. Daarom is het wijs om de lat niet te hoog te leggen.

Mevrouw Eekhout vraagt per interruptie hoe het dan zit met de toezegging dat de medewerkers zo blij zouden worden als het plan van de verbouwing doorgelaten zou worden. de voorzitter antwoordt dat iedereen pas in 2018 helemaal op orde zal zitten. Tot die tijd is gematigd enthousiasme geboden.

De verhouding tussen begroting en uitvoeringsprogramma is dat het uitvoeringsprogramma een vertaling is van de meerjarenbegroting. Omdat de begroting slechts voor één jaar wordt vastgespeld, is vaststelling van het uitvoeringsprogramma nodig. De voorziening van 450.000 euro is niet enkel bestemd voor de bodemdaling, maar voor alle initiatieven. Het gaat ook niet alleen over agrarisch gebied. De suggesties van mevrouw Dijkshoorn worden intern doorgegeven. Aanbesteding om de hoek lukt niet altijd, maar kennis van het gebied wordt vaak wel gevraagd. Het dijkleger is al betrokken bij de droogte-inspecties en dat blijft zo. Een aantal schouwmeesters zit inderdaad in het dijkleger; hoe dit precies zit zal worden uitgezocht. Flexibiliteit in de regelgeving heeft betrekking op het mogelijk maken van maatwerk door niet te veel in detail te treden. Waterbewustzijn is geen aparte programmalijn, maar is aan alle programma's gekoppeld. Toen men in de Commandeurspolder bezig was, was het waterbewustzijn daar 100%. De bekendheid van Delfland is al redelijk hoog. Eind november zit het college bijeen en zal het gaan over de interpretatie van waterbewustzijn. Veiligheid is gewoon de absolute kerntaak van het waterschap. Als je deze niet goed uitvoert, kom je nergens meer. De samenhang tussen de programma's is een heuse puzzel geweest. Dat zal ook in de volgende periode weer zo zijn. Toezicht en handhaving omvatten een heel stelsel van afspraken. In gevallen dat een portefeuillehouder meer wil doen dan afgesproken, overlegt hij eerst met collega's over de mogelijke bandbreedte waarin kan worden uitgewisseld. Anders gaat hij intern of extern op zoek naar meer geld, bijvoorbeeld door bij een rijksprogramma aan te haken. De strategie op dit punt is alweer verbeterd. Het is van belang om te kijken wat de sector zelf al doet en hoe het waterschap kan faciliteren. Hierover volgt later meer informatie.

De heer Hombergen vraagt per interruptie hoe dit wordt vormgegeven. De voorzitter antwoordt dat de VV jaarlijks een programma krijgt toegezonden. De te volgen strategie komt nog. In de chemische kwaliteit moet men gewoon nog een tandje dieper, dat lukte niet meer voor deze begroting. De heer Hombergen doet de suggestie om eens te kijken naar de dienst van Rijnland, hoe die inzet op strategische bedrijfsbezoeken.

De voorzitter vervolgt dat de Delflandacademie geen samenwerkingsverband met andere kennisinstituten is; het draait om ervaringsuitwisseling tussen collega's. Qua percentage waterkwaliteit bestaat er inderdaad een spanningsveld tussen de begroting en het uitvoeringsprogramma. Dit vormt nog een onderwerp voor discussie in de VV.

Hoogheemraad Smits vervolgt dat deze begroting heel wat voeten in de aarde heeft gehad. Hij is dankbaar voor de complimenten en geeft ze door aan de medewerkers. De streefcijfers bevatten inderdaad nog open einden. Het is een groeimodel dat op den duur beter zal worden. De ruggengraat van de begroting is de toenemende schuldenlast en stijgende tarieven. 40 miljoen euro is een te behappen niveau. Het is een doelstelling, om daarna realistische investeringsniveaus en ruimte te creëren voor het beperken van de tariefstijging. Het verloop van de investeringen en het exploitatieresultaat maken dat de aflossingscapaciteit de komende jaren toeneemt. Dit doet men via een rekening-courantverhouding met de Waterschapsbank. Er wordt steeds minder bijgeleend en daardoor lost men af. Op mevrouw De Zoete antwoordt spreker dat de tarieven nodig zijn om geld te betalen en een exploitatieoverschot te hebben, waarmee hoge doelstellingen kunnen worden ingevuld. Prijscompensatie wordt verdisconteerd. Het investeringsvolume is het ene jaar inderdaad hoger dan het andere jaar. Soms lukt het wel in een bepaald jaar, in een ander jaar niet. Voor

energiebesparing wordt gekeken in hoeverre Delfland locaties heeft voor de realisatie van bijvoorbeeld windmolens. De innovatiekalender kan nog wel worden verbeterd. Spreker werkt aan een innovatiecafé voor de werknemers en VV-leden van Delfland. De waterschappen zorgen ervoor dat 70% van het land droog blijkt, maar dat kon altijd alleen dankzij het innoverend vermogen van de waterschappen in de afgelopen eeuw. Een voorbeeld zijn de smartpolders in Rotterdam, waar overblijvende energie opgeslagen en getransporteerd wordt voor koeling van de medische apparatuur in het Erasmus MC. Op mevrouw Van Eekhout antwoordt spreker zeker te zullen kijken naar de innovatiekalender. De persleiding valt in de portefeuille van collega Van Olphen, aan wie hij de vraag zal doorgeven ten behoeve van een ambtelijk antwoord. Het weerstandsvermogen is met 55 miljoen euro vrij goed. Je kunt daar een ratio op loslaten ten aanzien van de risico's. Dit geeft een comfortabele positie en biedt de mogelijkheid om 5 miljoen euro vrij te besteden.

Mevrouw Eekhout verduidelijkt dat ze de harde bodem juist mager vindt en dat ze juist voorstander is van een stevige algemene reserve. 10 miljoen euro lijkt haar dus juist niet voldoende en de tekst hierover zou lezers in dezen gemakkelijk op het verkeerde been kunnen zetten. Ze raadt aan wel kritisch te zijn op de bestemmingsreserves. Daar moet de indicator degelijk voor zijn.

Hoogheemraad Smits laat weten dat er nog een stresstest komt. De opmerking over de vispassage geeft hij door aan de desbetreffende hoogheemraad. Op mevrouw Dijkshoorn verzekert hij dat het college inderdaad de voorkeur geeft aan zo veel mogelijk aflossen. Hoeveel dat is staat vermeld in het schema. De prestatie-indicatoren moeten beter en dat gaat de komende jaren gebeuren. Het financieel systeem is inderdaad sterk verouderd en is aan vernieuwing toe. Dit is kostbaar. De opgenomen investering heeft dan ook te maken met een nieuw systeem. Op mevrouw Bebelaar antwoordt spreker dat hij het overschot zou willen gebruiken om de schuldenpositie te verbeteren. Op mevrouw Jans antwoordt de hoogheemraad dat zowel zuinigheid als waterbewustzijn een belangrijk thema voor ambitie is. De bezuiniging van 5,5 miljoen euro leek wel erg gemakkelijk. Het college probeert de financiële administratie te vervolmaken, ook qua werkwijze. De discussie hoe het beter en efficiënter kan komt nog, bij de kadernota krijgt het de aandacht. Prestatie-indicatoren vergen nog een extra slag. Over het contract met PPS en de situatie in de Harnaschpolder hoopt het college een dezer dagen een brief naar de VV te sturen. Het gaat hier om recente ontwikkelingen die nog niet in de begroting staan en ook niet als bezuiniging worden geboekt. De kwijtscheldingswijziging is al verwerkt in de begroting. Er komt nog schriftelijk antwoord op de vragen over de bestemmingsreserve.

Tweede termijn

Mevrouw Dijkshoorn heeft geen antwoord gekregen op haar vraag over de POP3-gelden. De voorzitter laat weten dat er geld voor in de begroting zit. Ook hierover komt voor 19 november een brief naar de ingekomen stukken van de VV.

De begroting wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de VV.

03. Vaststellen Verordening Watersysteemheffing Delfland 2016

04. Vaststellen Verordening Zuiveringsheffing Delfland 2016 en Verordening Verontreinigingsheffing Delfland 2016

De verordeningen onder punt 3 en 4 worden gezamenlijk behandeld.

Eerste termijn

De heer Hombergen vraagt bij artikel 13 onder lid 1 of het aan de willekeur van de betreffende heffingsambtenaar is om de watersysteemheffing voor meerpersoonshuishoudens te duiden en of de regelgeving op dit punt niet beter uitgewerkt moet worden. Hij zal een aanvullende vraag opnemen bij zijn vragen over de kwijtschelding. Hoogheemraad Smits zegt toe het antwoord op deze vraag te zullen uitzoeken.

Mevrouw Dijkshoorn vraagt met betrekking tot beide verordeningen wanneer de verordening voor de inspraak wordt geactualiseerd. De voorzitter belooft haar dat deze er in 2016 komt.

De heer Fekkes vraagt zich af of er geen overgangsregeling nodig is voor beide verordeningen, omdat er bij intrekking van de verordening van 2015 anders geen grondslag is voor de lopende zaken. Hij stelt voor hier zelf een tekst voor op te stellen. Hoogheemraad Smits neemt dit aanbod dankbaar aan.

Mevrouw Eekhout ging ervan uit dat hier enkel wordt gesproken naar aanleiding van nieuwe gegevens en vatte het niet op als algehele bespreking van de verordening. Als het laatste ook ter discussie wordt gesteld, zou ze dat apart willen agenderen. De voorzitter is het met haar eens.

Mevrouw De Zoete verzoekt om aanpassing van artikel 19. Er zou nadrukkelijk in moeten staan dat de verordening in werking treedt per 1 januari 2016. Ook moet specifiek worden aangegeven dat de kostentoedelingsverordening onverminderd wordt toegepast. Hoogheemraad Smits zegt toe hiermee aan de slag te gaan.

Beide verordeningen worden als hamerstuk doorgeleid naar de VV.

6. Vaststelling Nota Reserves en Voorzieningen Delfland 2016

De heer Simon vindt het interessant dat er potjes worden opgericht met een bepaald doel, maar dat mensen op een gegeven moment vergeten waar het potje voor is.

De heer Van den Berg brengt in herinnering dat de hoogheemraad de vorige keer bij bespreking van dit onderwerp zelf heeft gesuggereerd om een uitsterfmodel te gaan hanteren. Hier is kennelijk niet voor gekozen en hij wil weten waarom. Hoogheemraad Smits antwoordt dat de meerderheidsopvatting binnen de commissie is gevolgd.

De heer Boedhoe is er gelukkig mee dat dit nu gedaan is. Hij vraagt waarom er nog steeds een stukje weeffout in de Waterschapswet blijft staan. Hoogheemraad Smits licht toe dat dit te maken heeft met de categorie ongebouwd, waarin de wegen meetellen. Dit is nooit precies gecompenseerd.

Mevrouw De Zoete vraagt waarom slibverbranding niet in de voorziening onderhoudsbaggeren kan. De voorzitter antwoordt dat dit onder GGOR valt.

Hamerstuk naar VV

11. Brief aan de Verenigde Vergadering inzake kwijtschelding zuiveringsheffing

Vastgesteld

13. Bestuurlijke Watertafel 17 juni 2015-11-02

Dit agendapunt wordt gezien de lange duur van deze vergadering geagendeerd voor de volgende commissievergadering.

14. Annotatie hoofdlijnen akkoord provincie Zuid-Holland

Dit agendapunt wordt gezien de lange duur van deze vergadering geagendeerd voor de volgende commissievergadering.

15. Omgevingswet – implementatie

Dit onderwerp komt aan de orde tijdens een informatieve VV. Als er daarna nog vragen zijn, kan dat reden zijn tot bespreking in de VV.

16. Innovatie – visie en realisatie

Dit agendapunt wordt gezien de lange duur van deze vergadering geagendeerd voor de volgende commissievergadering.

17. Voorzuivering glastuinbouwsector Delfland – pilot Westland

Mevrouw Jans vraagt bij pagina 4 van oplegnotitie wat er wordt bedoeld met plannen voor modernisering van de zuiveringsheffing. De financiële consequenties worden nog niet aangegeven. Ze krijgt graag bevestiging dat de daadwerkelijke besluitvorming nog wordt voorgelegd als er financiële consequenties bekend zijn. Voorts merkt ze op dat geheel kostendekkend moet zijn.

De heer Van den Berg is vooral benieuwd naar het verdere traject. LTO maakt een kaart en er komt een vertaling naar businesscases, maar hoe zit Delfland hier zelf in vanuit haar belangen op het gebied van waterkwaliteit?

De heer Hombergen heeft ook zorgen over de waterkwaliteit, maar vraagt zich af of Delfland nu niet extra verantwoordelijkheid en risico naar zich toetrekt ten aanzien van iets wat eigenlijk een private taak van de glastuinbouw is. Hoe gaat Delfland deze activiteiten scheiden van de normale zuiveringsprocessen, bijvoorbeeld als een partij in betalingsgebreke blijft? Het proces moet zorgvuldig worden vastgelegd.

De heer Kuivenhoven vindt dat men zich niet te veel door koudwatervrees moet laten leiden.

Mevrouw Eekhout vindt de rol van Delfland een prima aangelegenheid. Ze had de agendering in deze commissie meer als een procedurele zaak beschouwd.

De voorzitter schetst dat alle eerdere zorgen zijn benoemd en vastgelegd. De sector moet zelf voor zijn voorzuivering zorgen. De kosten voor de gewasbeschermingsmiddelen zijn dus ook voor de sector, inclusief de bedrijfsrisico's. Als men er een vierde trap in zet en ook de geneesmiddelen uit het water haalt, dan moet daar nog een sleutel voor bedacht worden. Het waterschap betaalt niet de kosten voor de bedrijfssector. Er zou een heffing op de sector gelegd kunnen worden om de kosten eruit te halen. De druk naar de sector is er dus wel. Delfland stelt zich niet al te gretig op. Als het allemaal lukt, komen er over enige tijd geen gewasbeschermingsmiddelen meer in het oppervlaktewater terecht. Dat is een mooie prikkel. Er zijn al coördinatieafspraken in het college gemaakt.

Tweede termijn

De heer Hombergen maakt zich zorgen over handhaving versus de eigen uitvoerende taak. Deze twee kanten mogen elkaar niet in de wielen rijden. De voorzitter vindt dit vanzelfsprekend en verklaart dat dit keurig is geregeld, doordat geheel afzonderlijke takken van de organisatie deze taken op zich nemen.

37. Antwoorden op de schriftelijke vragen van de PvdA inzake gemaal Nootdorp

Dit agendapunt wordt vanwege de afwezigheid van de heer Nanninga geagendeerd voor de volgende commissievergadering.

4. H. Hamerstukken

34. Verslag Verkiezingen Delfland 18 maart 2015

Dit agendapunt wordt gezien de lange duur van deze vergadering geagendeerd voor de volgende commissievergadering.

5. Informatie

01. Oratie prof. dr. Remco Nehmelman – De Staat achter de dijken

Dit agendapunt wordt gezien de lange duur van deze vergadering geagendeerd voor de volgende vergadering van de agendacommissie.

02. Doorontwikkeling Schouw

Dit agendapunt wordt niet besproken.

6. Rondvraag en sluiting

Mevrouw Dijkshoorn vraagt of de gewijzigde regeling met de schouwmeesters al resultaat oplevert. De voorzitter laat weten dat hier een keer apart op teruggekomen wordt.

De voorzitter sluit de vergadering om 15.15 uur. Hij bedankt de aanwezigen voor hun inbreng.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering d.d. 1 december 2015.

De voorzitter,	De secretaris,
dhr. mr. M.A.P. van Haersma Buma, dijkgraaf	mevr. drs. H.K.B. Fobler